

Grozījumi likumā Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās

Valdis Kalns

AS «Latvijas valsts meži»

NĪ izpilddirektors

LATVIJAS VALSTS MEŽI

KOKSNE · STĀDI · ATPŪTA

Valdības uzdevums (15.10.2024.)

VARAM apstiprinātās darba grupas priekšlikums

2. VARAM līdz 2025. gada 1. septembrim sagatavot un noteiktā kārtībā iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā grozījumus likumā "Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās", kuros **noteikt jaunus kompensāciju veidus un precizētās likmes** saskaņā ar informatīvajā ziņojumā noteiktajiem nosacījumiem, ņemot vērā Ministru kabineta 2024. gada 19. septembra sēdes protokollēmumā (prot. Nr. 38 2. §) noteikto.

3. VARAM sadarbībā ar ZM līdz 2025. gada 1. martam izvērtēt privātā īpašumā esošās zemes dabas rezervātos, dabas liegumos vai citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas rezervāta, stingrā režīma, regulējamā režīma vai dabas lieguma zonās ar mērķi valsts zemes konsolidācijai, kā vienu no kompensācijas veidiem īpašniekiem **piedāvājot veikt zemes atpirkšanu**.

4. VARAM sadarbībā ar FM un ZM līdz 2025. gada 1. septembrim izstrādāt **zemes maiņas mehānismu, tai skaitā kritērijus zemes maiņas piemērošanai** (kādos gadījumos, iesaistītās institūcijas un citi nosacījumi), un iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā attiecīgu normatīvā akta projektu (projektus).

5. VARAM sadarbībā ar ZM izstrādāt **mežaudzes vērtības kompensācijas vienreizēja maksājuma** veidā aprēķināšanas metodiku un izmaksāšanas algoritmu.

7. ZM izvērtēt nepieciešamību sagatavot grozījumus normatīvajos aktos, lai akciju sabiedrība "Latvijas valsts meži" varētu īstenot zemes atpirkšanu kā kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem atbilstoši šajā informatīvajā ziņojumā noteiktajiem nosacījumiem un ar akcionāra lēmumu šiem mērķiem pieejamo finansējuma apjomu.

-
- 1) **zemes atpirkšana;**
 - 2) **aizsargājamā teritorijā esoša zemesgabala maiņa pret līdzvērtīgu valsts vai pašvaldības zemesgabalu;**
 - 3) **vienreizējs maksājums par mežaudzi;**
 - 4) **īkgadējs atbalsta maksājums no Eiropas Savienības fondu līdzekļiem.**

Deputātu iniciatīva - > Saeimā 1. lasījumā

- Satur tikai vienu kompensācijas veidu

5. Papildināt likumu ar IV nodaļu šādā redakcijā:

"IV nodaļa

Zemes maiņa

13. pants. Tiesības prasīt zemes maiņu

(1) Zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs var prasīt zemes maiņu, ja:

Zemes maiņas ietekme

Juridiskais pamatojums

Valsts institucionālās sistēmas izjaukšana, LVM kā valsts pārvaldes iestāde?

Pretrunas ar Meža likumu un Atsavināšanas likumu

Neatbilst valsts kapitālsabiedrības galvenajam mērķim sniegt iespējami lielāku ekonomisko un sociālo labumu sabiedrībai

Ietekme uz ekonomiku

LVM kapitālvērtības kritums (- 700 milj. EUR)

Dividenžu samazinājums par 60 mlj. EUR gadā

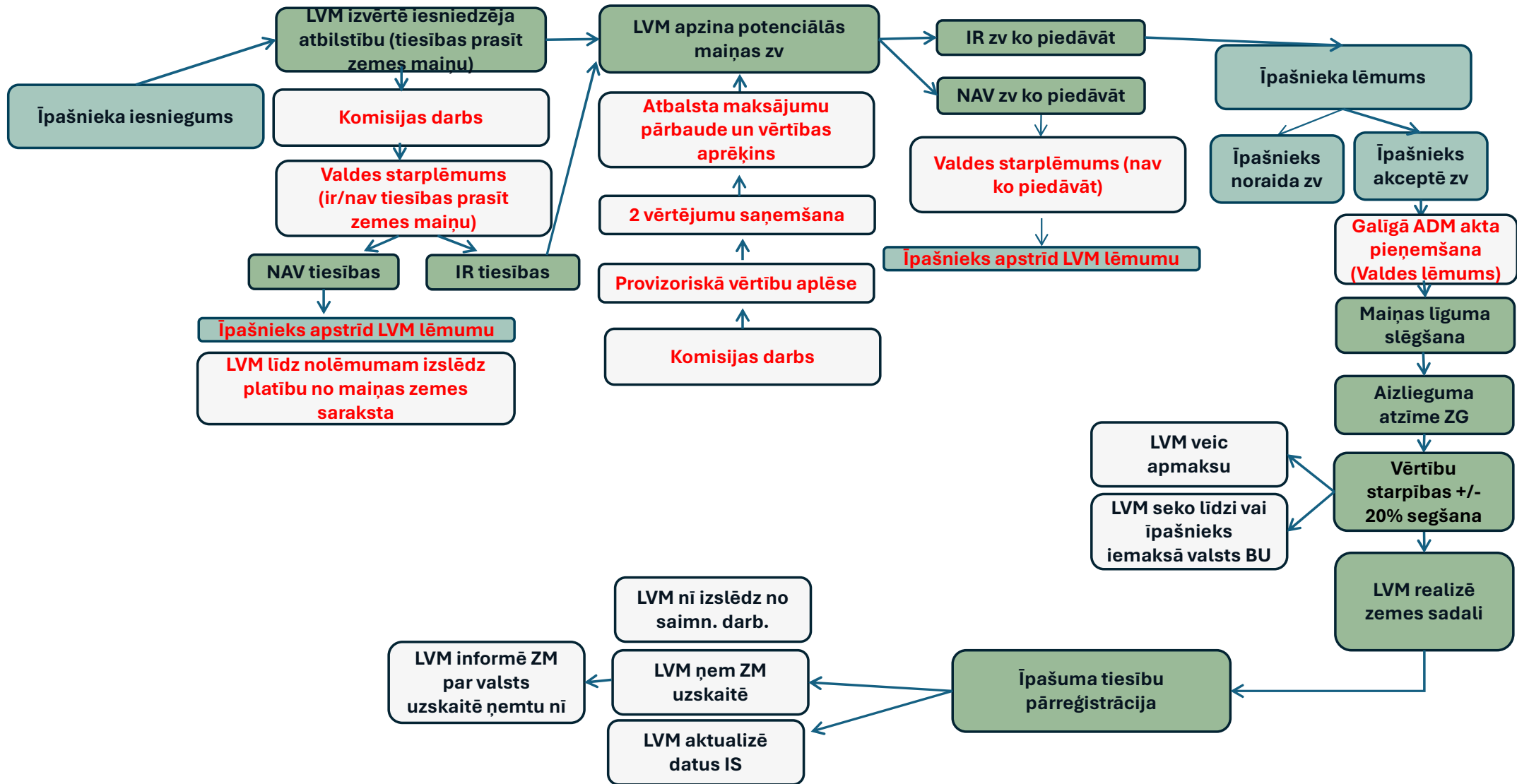
LVM ilgtspējīgu koku ciršanas apjomu samazinājums 2 mlj. m³ gadā

Riski

Valsts kontrole:
Zemes maiņa ir visneefektīvākais risinājums, salīdzinot ar tiešu kompensāciju mehānismu

Neefektīva zemes kompensācijas pieredze līdz šim

LVM lēmumu apstrīdēšana un tiesvedības

Zeme nav gatava jeb kompensācijām zeme būs jāsadala

Platība (ha)	Zemes vienību skaits	Hektāri kopā
0.01-0.99	234	110.85
1.0-1.99	159	226.0941
2.0-2.99	155	389.3937
3.0-3.99	133	388.5593
4.0-4.99	96	429.3264
5.0-5.99	84	458.1653
6.0-6.99	72	466.3561
7.0-7.99	67	501.3857
8.0-8.99	68	574.8925
9.0-9.99	60	563.72
Kopā:	1128	4108.74

Valsts meža zemes vienības, kuras potenciāli atbilstu kompensējamās zemes apjomam

LVM priekšlikumi kompensācijām

Īpašuma atpirkšana

Vienreizējais maksājums par mežaudzi

Finansējumu paredzot no LVM nesadalītās peļņas un nākamajos periodos no dividendēm, iemaksājot valsts budžetā speciāli kompensācijām paredzētā apakšprogrammā, noteiktā apjomā gadā

Ja maiņa paliek kā viens no kompensāciju veidiem:

- Maiņai der visa valsts zeme (t.sk. VARAM) un pašvaldību zeme;
- Limitētos apmēros gadā;
- Veselas zemes vienības bez zemes sadales procesa.

Diskusijām

 Vai vispār zemes maiņu paredzēt?

 Kas ir kompensēšanas kompetentās institūcijas – DAP, LVM?